

22.10.2016

Безверщенко Ю.

Ідентифікаційний комітет: місія здійснення

Відбулося перше засідання Ідентифікаційного комітету з науки, головним завданням якого є формування персонального складу Наукового комітету Національної ради з питань науки та технологій (Рада). Місцем зустрічі став Інститут теоретичної фізики імені М. Боголюбова НАН України ([Дзеркало тижня. Україна](#)).

До Ідентифікаційного комітету входять дев'ять авторитетних українських та зарубіжних науковців. Шестеро були присутні безпосередньо, ще троє взяли участь у засіданні в режимі відеозв'язку. На один день до Києва завітав член Нобелівського комітету з фізики професор М. Ларссон (Швеція), ще двоє членів Ідентифікаційного комітету – професори К. Бінакер (Нідерланди) і Б. Халперін (США) – сумістили візит з участю в Міжнародній школі-конференції Nanoscience and Quantum Transport. Остання також стала неординарною подією для спільноти фізиків України, яку відвідали багато іноземних учених.

Головою Ідентифікаційного комітету з науки обрано професора С. Рябченка (Україна), його заступником – професора Дж. Гамоту (США). Затверджено Регламент роботи комітету, а також кваліфікаційні вимоги до кандидатів у члени Наукового комітету Ради. Найближчим часом усі документи буде оприлюднено на сайтах МОН і Кабінету Міністрів.

На засіданні обговорено проект Положення про конкурс щодо обрання членів Наукового комітету Ради. Зокрема, палка дискусія розгорнулася довкола питання про те, хто має право висувати кандидатів у члени Наукового комітету. Закон забороняє самовисування, а проект положення передбачав, що пропонувати кандидатів можуть лише формальні об'єднання (наприклад, учені ради наукових установ і ВНЗ). Професори Дж. Гамота і О. Лаврентович (США) вказали на потенційно корупційний характер цього пункту проекту положення, бо не в усіх установах рішення вченої ради можуть ухвалюватися без тиску з боку керівництва. В. Гусинін (Україна) запропонував поширити це право на неформальні групи науковців. Цю думку підтримали професори Дж. Гамота, М. Ларссон (Швеція) і Б. Халперін (США). І хоча новообраний голова Ідентифікаційного комітету не пристав на таку пропозицію (так само як і М. Стріха), восьмеро з дев'яти членів проголосували за внесення поправки до проекту положення. У результаті право висувати кандидатів у члени Наукового комітету матимуть також групи кваліфікованих науковців не менше ніж з восьми осіб, що мають

науковий ступінь кандидата наук (або PhD) і не обов'язково пов'язані спільною науковою діяльністю.

Слід зазначити, що відповідно до закону, вимоги до кандидатів у члени Наукового комітету Ради і Положення про конкурс щодо обрання цих членів мали розроблятися Ідентифікаційним комітетом після консультацій з вітчизняними та іноземними науковими організаціями. Наразі таких не відбувалося. З іншого боку, вже затвержені документи, по-перше, передбачають досить широкі рамки вимог; по-друге, в них закладено механізми участі громадськості вже на етапі відбору кандидатів у члени (надання зворотного зв'язку по кандидатурах та експертної допомоги за потреби).

Враження після першого засідання Ідентифікаційного комітету вельми обнадійливі. Іноземні члени продемонстрували, з одного боку, розуміння українських реалій, а з іншого – рішучість привнести в них усталені світові практики. Всі готові працювати і виконати свою непросту й почесну місію...

Див. також: [Шевченко А., Безверщенко Ю. Національна рада з науки та технологій: орган громади чи влади? // Дзеркало тижня. Україна. – 2016. – 29.10.–04.11.](#)